

نومرو : ۱۳۸

اجتہاد

۹ کانون ثانی ۹۱۹

ادارہ خانہ

ایستانبول : چقال اوغلانده اجتهاد ٹہوی

« Idjiibat » Constantinople

اورہ بشجی منہ تأسیس

حریت فکریہ و انسانلغہ خادم

مؤسس : دوقنور عبداللہ ہجرت

مدیر مرخص : پیامی صفا

آبونہ

سہ ماہی : ۲۰۰ غروش
آلتی ایللی : ۱۳۰ »

تلفون : ایستانبول ۸۶۵

نسخہ سی ۵ غروشدر .

اجتهاد

ایشته بن... بوفسونکار صاری کوزلره ، آتی بر
تصادفك وقفه قراريله باقارکن ، اونلری یته غیب ایتك
ایسترم .

سعیه

صاری کوزلر...

غریبن شرقه :

کدر

قوتمی و حیاتی ، دوستلری ونشتمی غائب ایتدم ؟
بنی ، دهامة اینانیدیران غرورمه قادار هر شیمی غائب
ایتدم ...

« حقیقت ، ی طانیدینم زمان ، اونی بردوست ظن
ایتشدم ؛ آکلادقدن وحس ایتدگدن صوکر ، اونندنمه
صوغودم ...

بونکله برابر ، حقیقت ، ازلی وابدیدر ؛ اونی
طانیانلر هرشیدن بی خبر قالیرلر ،

جناب حق صورار ، اوکا جواب ویرمك لازم ؛
دنیاده بکا ای اوله رق قالان یکانه شی ، بعض دفعهله
آغلامش بولونماقدن .

الفرد درموس

هَفَّتِ نَامَه

کنجلی نه دیرلته یلیز ؟ سرزده زمهره حیاتی ومطبوعات -
دارالبدایع ومسلمان طابعلر .

بو هفته برایکی یومی غزتهده ، مکاتب عالییه منسوب
بعض کنجبلر طرفندن امضالانمش اوزون بر تبلیغ ویا
مقاله کوزیمزه چارپیدی . بوتبلیك برایکی املا یا کلتشی ،
بالخاصه حدندن فضله اوزومای وسأره سی بر طرف ایدیا برسه ،
سائق اولان حسن نیته لاقید قالمق دوعرو اوله ماز .

سیاه کوزلرك قهرنده درین ظلمتلر واردر ، بن
بو قارا ککقلری هیچ سوم . مائی کوزلرده لطیف ،
لکهمز برسمانك مائیلرنده کی صفوت وعصمتك عکسلریخی
کورور ، روحك بوساده لکندن چابوق بیقارم ...
یوکسکدن باقان یشیل کوزلرك ظریف خارهلرنده ،
حیاتك ابدی رؤیالریخی تخیل ایدنلرك هجرانلرینه قارشى
ترحم دویارم ...

الا کوزلرك مستهزایانه باییلان نازلی تبسملرینه پك
حرمشکارم ..
قویو کستانه کوزلرك ، بعضاً ، درین ونافذ بر تفکرله
دالاردق ، اینسترسه تسخیر ایدیورمه جك ظن ایتدیکم
قوتلرندن قورقارم ...
بالکز صاری کوزلر ...

صاری کوزلر ، روحك اك حساس برلسانیدر :
ایسترسه مسترحم باقار ، ایسترسه کیندار اولور ، روحك
هجران والمالریخی قلیله آقیتیر . بعضاً قویو برخلقه بکانك
اورته سنده یانان صاری تفکرلرله ، دوشونور ودوشوندر .
بعضاً ، کیزلی ، اینجه کوزده لکلكرك جاذبه لرینه قاپیلیرکن ،
«ونس لمهلرنده ، کیزلی پرستشلر صاقلانیر ... کونشك
قارشیسنده بوتون قدرت الوانیله یانارکن ، بردنبره قویو
بردای فسونه بورونه رك کوزلری باقان صاری کوزلرك
اوصاری ، خایادار لمهلرینی آتی بر تحسره کوزلرمك
آرادینغی حس ایدرم . اولردن ، مهتابدن قارا کلتی کیجه لره
دنن اومهیم ، آکلاش-یلماز ، اسرار آلود رنگ ایله ،
روحك قارا ککقلریخی آیدینلاتدیغه قائم . موسیقینك بویوك
روحلره احساس ایتدیکی معنای اسرار ، صاری کوزلرك
یاغشلرنده ترمه دیکی زمانلر ، ایدی برالهام عشق اولور ،

۱۰۴
فی الحقیقه کنجیلر و کنجلك مسئلهسى، بوتون نظرلری
کندیسنه چککچك براهمیت خصوصیه یی حائر در . کرجه
بوقادر غائله آراسنده ، کنجلكی دوشونمکدن صرف نظر
ایتمک مرجح کورولور ، و بونی بویله کورنلرده اکثریت
تشکیل ایدر ، فقط استفاده ایتمکی بیلسهك ، بالخاصه شو
صاح حاضرقلری صیراسنده کنجلك نه مهم وظیفه لر ،
خدمت لر کوره بیلیر . شایان مینویتندرکه کنجلك مسئله سیله
ینه کنجیلر مشغول اولیورلر . اسمی قارئلر مزجه ده
معروف اولان پک دکرلی برکنجه زک کنجلكه عائد
تدقیقات ایله اوغراشدیغنی ومهم برتشکیلات وجوده کتیرمه
چالیشدیغنی یاقیندن بیلورم .
کندیسی بوتشکیلاتک طلعت باشا حکومتی زماننده
رسمی مساعده سنی طلب ایتش و طلبی اسعاف اولونمامشدی ،
بوکا رغماً ، محدود بر دائره ایچنده ایجاب ایدن فعالیتی
اجرادن کری دوراماش وانی تجربه لر الله ایتشدی .
کنجلكی دیرلحهك ، یاشانه جق بوقیل همتلور در .
بزه قالیبرسه نظریه لر بر طرفه برافه لیدر .

بوزواللی مملکت مزده تعضو ایتش هیچ بر زمهره حیاتی
یوقدر . نه متفکرلر مز ، نه دارالفنون ، نه قادیناق ،
نه کنجلك ، نه مطبوعات . . . ثابت ، شمر برتشکیلات ،
خصوصی بر عالم وجوده کتیره مه مشدر . متفکرلر مز
بر بری طایمازلر ، آنجا ق فوطوغرافیلرینی کورورلر ،
دارالفنون مز معلوم ؛ قادیلر مز کندی خصوصی اوحیاتلرینه
کومولیدرلر ؛ کنجلكز غایه سز و پریشاندر ؛ مطبوعات مز
ایسه . . . نه دیبه ییم ؟ اوده برشیدرکه قونفره سنده کندی
کوستردی ! صندالیه صحنه قادرایشی ایاری وارد یردی .
ذاتاً برقاج آی اولسنه - حتی بوکونه قادر - بر سورو
اتحادجی یارداقلری بوجعیتک باشه اوشوشمشدی . بر
کاغد دالایره سی ، بر منفهرستلکدر کیدیوردی ، شمدی

حساب و یرمک صره سی کلنجه ایشی ولوله به ، کورولتویه ،
قالدیرم غوغاسنه دوکدیلر . قونفره ده بولونان رفقا من ،
مسئله یی آکلاتدقلری زمان تعجب ایتمک وقیزارمقدن
کندیزی آلامادق . بوایشلر البته یولنه کیره ، فقط ،
آه ، کچیکمه سهك . . .

دارالبدايع صنعتکارلری اییدر کوزوکز اولدیلر .
غالباً صاحی بکلورلر . قارئلر مزك البته خبری واردر .
دارالبدايع شمدی مسلمان طالبه لره قبول ایتیه باشلادی .
بالخاصه بوحرکت ، پارلاق براستقباله دوغرو آیلمش
اک مدنی آدیدر . قادیسز صحنه ، ضیاسز لامبا ، طوزسز
یمک ، قایسز اوکییدر . واقعا شمدی به قادر صحنه لر مزده
قادین یوق دکلدی ، فقط معالاسف بونلر احتیاجه هیچ ده
کافی کیسورلردی ، زیرا تلفظلری پک اویغونسزدی ،
بوندن باشقه اوینادقلری پهسلرک معنایرینی آکلامیور .
لردی که موفقیتک بوندن دها بویوک برمانی ده اوله مازدی .
مثلا دوغرو دوروز بر (بارام) کلمه سنی چقارامازلر ،
(بارام) دیمکدن کندیلرینی آلامازلردی . بونکله برابر
موفیتلرینی ده انکار ایتمک انصاف سزلق اولور ، زیرا
مملکت مزده تیاترونی تأسیس ایتمک و یاشاتمق شرفندن بر
قسمی ده اونلره عائددر . لسانلری ده یوله کیره وتلفظه
دیللری یاتسه یدی شه سز خدمت لری چوق بویوک اوله .
جقدی . حالوکه براستانبول ، بر تورک قیزینک شیوه سنی
دوشونکیز ؛ نه قادر نازک و شیرین برتلفظدر ؛ خلقک
تریه سی نامنه بورقیق و ایجه لساندن استفاده ایتمهك
ومسلمان خاتنی صحنه دن اوزاق بولوندیرمق نه بویوک
خطا ایدی ، (اجتهاد) بومسئله یی برقاج سنه لر اول
موضوع بحث ایتش ، قارشیسنه دیکان تعصب هیکالرینک
حدسز حسابسز تهیدیلرینه رغماً (تورک خاتنی صحنه به

کوچوک حکایه

سینک

- مابعد -

سکز کورهك بردن ، صودن چیقدی .
بونك اوزریت یاننده کینه دونهك صوردی :
— سکا نهدن سینك دیبورلر ؟

قیز جواب ویرمه دن ، صندالك قیچنده اوطوران
(ناکونوی) ك سسی ، قورو برادا ایله چینلادی :
— چونكه هر قوقش آنه قونیور !

ابتدا بویوك برسكوت ، برجان صیقتیمی حاصل
اولدی واونی برقهقهه احتیاجی تعقیب ایندی . سینك ییله
میهوت دورییوردی .

بوانشاده (قوق) قوماندا ایندی :
— هایدی ایلری !

شمشك چاقش ، حادثه ختام بولشدی .
بو کوچوك وقعه اعتیادلر مزدن هیچ بری دیکشدرمدی .
قیز بالکیز (ناکونوی) ایله یزم آرامزده صمیمیت
تأسیسنه موفق اولدی .

بو حال بویله منتظماً اوج آی دوام ایندی . فقط
بردنبره سینك ، همزه قارشى غریب وضعیتلر آلمه
باشلادی . آرتیق آز نشئلی ، عصی ، اندیشه ناك حتی
حدتلی ایدی .

هر زمان صوریوردق :

— نهك وار قوزوم ؟

جواب ویریوردی :

— هیچ بی راحت براقك .

مسئله دن بزی ، برجه ایرته سی اقامی ، (ناکونوی)
خبردار ایندی ، کوچوك يك اوطه مزده ، سفره باشنده
ایلك . معهود آشه جیمز (بارپشون) ك حاضر لادینی
چوربانی ایچمش وقیزاریمه بی بکلیوردق . اندیشه ناك

کیرمیلدر !) دیسه حاقیرمشدی . تورك خانمی صحنه
کیردی ، بوانك حیاته ده کیردیکنه دلالت ایدرو تعصبك مفترس
و جانوار دیشلری قیرلدقجه تورك خانمی هر طرفه کیرهك ،
مدتی حیاته هر طرفه اشتراك ایده جکدر .

بالکیز غریب برشی نظردقتمزی جلب ایندی .
دارالبدایک بر مکتب قسمی واردر ، بوراده تیار و صنعته
معلق اختصاص درسلری تدریس ایدلك لازم کلیر .
حالبوکه بالکیز (ادبیات) ، (تاریخ) ، (اشا) کی نظری
درسلر گوستریلیور ، هملی جهتله پرووالرده پیسهلرک
مؤلفلری نظارت ایدیورلر مش . مثلاً حسین سعاد بکک
بر پیسه سی پرووا اولونیور ، حسین سعاد بکک طلبه و طالبه لرک
باشه کچرک پرووايه نظارت ایدیورلر مش . واقعا مؤلف ،
کندی اثرینک روحنی اك ایی حس ایتمش بر آدامدر
و اونك پروواده بولونماسی دائماً قایدالی اولور ، فقط
بو قاداری کافیمدر ؟ تیاروکی رقیق بر صنعتک (تهنیق)
قسمندن مؤلف نه آکلار ؟ مؤلف ، یازار ، وظیفه سی
ای و دوغرو یازمقدر ، تمثیله کانجه ، بو آیری ، طبیعی
بوسبوتون باشقه برایشدر ، بوجت ایچون آبریمجه مکمل
بر مقررات پروغرامی ، آیری آیری معلملر لازمدر .
عجبا دارالبدایع مؤسسلری (قونسره واتوار) پروغرامنه
سطحی بر نظرده می عطف ایتمه یلر ؟ یوقه بوراده ده بر
بودجه و تخصیصات مسئله سی می وار ؟ یوقه یلرده ، اورته یه
بر سورونداریکی و ترتیباتسز (آریست) یقشدر مکدنسه ،
مکمل بر تشکیلاته انتظاراً ، شمیدیک مکتب قسمی
قاپامدن ده خیرلی برایش اوله ماز ، زیوا بوییشه جک
(آریست) لرکده اوتهدنبری صحنه لری می دوله دوران
خدائی نابت صنعتکارلر یزدن بك فرقی قالمایه جقدر .

سرور بریغ